

Ett lite svalare liv

Den uppmärksamme flanören har kanske lagt märke till utomhusreklamen som uppmanar oss att ta det lite lugnare med koldioxidutsläppen. Den första av sju reklamer är ett hus i form av en brödrost som släpper ut massvis av värme. Tankesmedjan Demos menar att det nu är dags att skruva ner temperaturen inomhus. För vårt eget bästa.

TEXT Jeanette Öhman
ILLUSTRATION Clas Christiansen

Tänk dig följande scenario: du och din gamla studiekompis är ganska trötta på era jobb. En kväll sitter ni över en öl och drömmer om vad som egentligen borde göras. Din professor från studietiden, som händelsevis råkar sitta i samma bord, berättar om den brittiska tankesmedjan Demos och föreslår att ni ska börja med något motsvarande i Finland. Enligt honom har Demos bra idéer och är dessutom en ny och fräsch organisation. Sagt och gjort, ni tar kontakt med tankesmedjan, säger upp er från era jobb och sätter igång med att fundera ut intressanta projekt.

Det är tre år sedan **Roope Mokka** och **Aleksi Neuvonen** grundade Demos i Finland. Efter sina studier i filosofi jobbade killarna bland annat som journalister, forskare, konsulter och analytiker. De hade båda en ständig känsla av att de hellre skulle jobba med något ännu mer konkret och meningsfullt. Forskning intresserade båda två, men både den strikt akademiska forskningen och forskning inom den kommersiella världen kändes främmande.

Roope:

– Att forska vid ett universitet kändes trögt och ensamt. Dessutom upplever jag det som frustrerande då man skriver på sin forskning i fyra år och bara ett tiotal människor till slut läser det man gjort. Det är väldigt svårt att få igenom en ordentlig förändring i samhället på det sättet. Den kommersiella forskningen kändes inte heller som ett bra alternativ eftersom den är bunden till ekonomiska resultat.

Det är obundenheten som lockar Aleksi och Roope mest. Demos är nämligen en helt oberoende tankesmedja. Grundtanken bakom smedjan är att den skall vara samhällsnyttig och producera nya idéer och tankar om hur man kan övervinna globala och lokala problem, utan att tjäna en viss organisation eller företag.

sett. Som svar på frågan hur man finansierar sina idéer och projekt svarar Roope.

– Först kontaktade vi Sitra och **Antti Hautamäki** som hjälpte oss att komma igång med ett projekt som handlade om finländarnas välmående. Vi har alltid flera olika sponsorer och oberoende finansiärer för varje projekt. Vår grundläggande princip är att arbeta så öppet som möjligt. Under själva processen visar vi vad vi håller på med istället för att bara föra fram det slutgiltiga resultatet. Det är viktigt att ingen ska kunna stjäla eller använda våra tankar för kommersiella syften. Det är alltid vi som till slut bestämmer hur projektet ska se ut. Om en sponsor eller samarbetspartner är av en annan åsikt än vi, kan vi helt enkelt ta bort deras logo från projektet och fortsätta som vi vill.

Projektet får sin början då killarna sätter sig ner och funderar på vad som är på gång, vad som är aktuellt just nu. Vilken slags forskning är intressant, vad väcker flest tankar.

Roope:

– Klimatförändringen är definitivt det största och viktigaste som händer just nu. Det är tankeväckande att så få direkt talar om att dra ner på koldioxidutsläppen. Man talar nästan bara om den fruktansvärda klimatförändringen som om den var en fristående grej. Dessutom får man en bild av att det är hemskt och skrämmande att jobba mot den globala uppvärmningen. Om hur dyrt det är att leva miljövänligt och att man måste dra ner på allt som är roligt och njutningsfullt.

Aleksi:

– Demos vill tvärtom visa ett samhälle där koldioxidutsläppen är så små som möjligt och där människornas livskvalitet dessutom blir bättre.

inomhus. Folk kunde lätt skruva ner värmen till 21-22 grader, speciellt i sovrummet eftersom man helt enkelt sover bättre då det är lite svalare. Då kan man istället klä sig i en skön pyjamas och dra ett tjockare täcke över sig. Överhuvudtaget finns det en massa snygga kläder som man kan använda inomhus. Varför inte klä sig i smoking och hålla skorna på inomhus?

Projektet ilmastotalkoot fick egentligen sin början i och med att Demos behövde en grafiker för att göra ett ansiktslyft på webbsidan. Plötsligt hade tio olika grafiker kontaktat Roope och Aleksi. De insåg snabbt att människor verkligen är intresserade av att göra något samhällsnyttigt. Det ledde till att killarna började utveckla ett system där begärade människor kunde föra samman sina talanger och jobba för att minska koldioxidutsläppen. Det är fortfarande fritt fram att donera idéer och förslag.

Då Aleksi och Roope diskuterade koldioxidkampanjen med reklambyråerna var det till en början svårt för byråerna att förstå att det skulle handla om reklam, inte pekpinnar eller tråkiga informationsblad. Då reklammänniskorna långsamt insåg vad projektet handlade om var det någon som sade "Alltså, ni vill att vi ska göra det vi vanligtvis gör? Förutom att vi inte ska få folk att köpa någonting?"

Ett lite bättre liv

Människor är vana vid att vara noga med vad de äter och hur mycket de rör på sig. Det handlar om val av livsstil, att sköta om kropp och själ. Man äter hälsosamt, motionerar, försöker spendera tid med sin familj och så vidare. Precis på samma sätt är det ett val av livsstil att leva ett liv med

mindre koldioxidutsläpp. Till de enklaste sakerna hör att byta ut sina vanliga lampor till energilampor.

Roope:

– Jag lärde mig just en ny sak. Efter den här intervjun ska jag gå tillbaka till kontoret och uppdatera vår webbplats och berätta att en gammal bordsdator i själva verket drar samma mängd energi som ett kylskåp och en frys. Bärbara datorer är mycket mer miljövänliga. Precis som nya kylskåp och frysar är enormt mycket energisnålare än tio år gamla.

Det är en djungel av råd. Samtidigt som man kan byta ut det mesta i sitt hem mot energisnålare versioner ska man komma ihåg att konsumtion inte heller gör vidare gott för miljön.

Roope:

– En väldigt konkret sak att tänka på är livsmedel, upp till 30 % av alla koldioxidutsläpp kommer från maten man sätter i sig. Nu talar vi inte bara om transporter och förpackningar, utan direkt om det man äter. Att äta mycket kött är inte effektivt ur en koldioxidsynvinkel. Nuförtiden äter man kött varje dag och ett middag utan kött kan till och med kännas bristfällig. Speciellt i Indien och Kina där folk blir allt rikare kommer koldioxidutsläppen att bli ett stort problem då folk lyxar till det med kött varje dag. Mjolk är inte heller speciellt bra ur ett miljöperspektiv. Där emot kan man till exempel välja sojamjolk som ger mycket mindre koldioxidutsläpp än komjolk.

Roope:

– Vi uppmanar eller tvingar naturligtvis inte folk att bli

vegetarianer, men försöker få fram vårt budskap att man kan njuta av kött mera sällan och vänja sig vid ett annat slags livsstil. Jag hoppas att man i framtiden får ett liknande förhållande till kött som till rökning. Man röker och äter kött då det är fest och då man vill njuta. Till vardags äter man annat.

Teman för Ilmastotalkoot

Ilmastotalkootreklamerna har man kunnat se i gatubilden i hela Finland sedan den första februari. Förutom kampanjen för ett svalare hem kommer vi under 2008 att få se reklamer och information om hur man kan leva ett lågkoldioxidliv med familjen, då man reser, i framtida val eller då man tränar. En av de åtta delarna i årets Ilmastotalkoot-kampanj handlar också om att påverka politiskt. Det är politikerna som i sista hand kan besluta om hur mycket lågkoldioxidprodukter ska kosta. I Storbritannien hade Jordens Vänner en kampanj **The Big Ask** där kändisar fick skicka in filmer på sig själva där de uppmanade vanliga människor att skriva till sina MP:s och be dem få igenom ett lagförslag om en 60 procents sänkning av koldioxidutsläppen tills 2050. Det funkade.

Just nu befinner sig Aleksi och Roope i södra Spanien där de läser på och funderar vidare på framtida projekt. De tog naturligtvis tåget ner. ▣

ilmastotalkoot.fi
demos.fi

Aleksi:

– Vi vill ifrågasätta gamla mönster och få människor att se på samhället ur ett nytt perspektiv.

Idag finns Demos bland annat i London, Budapest och Prag och trots att samma idéer diskuteras finns det ändå ingen officiell linje.

Hur få det att gå ihop?

Det låter fint att kunna sluta sitt dagjobb och bara planera stora idealistiska, samhällsnyttiga projekt utan att vara beroende av någon, men ifall ens pappa inte äger en världsomfattande lyxhotellkedja kan det vara orealistiskt ekonomiskt

Ilmastotalkoot

Från och med vecka sex kommer projektet Ilmastotalkoot att synas runt om i Finland. De största reklambyråerna i landet deltar i projektet med sina egna lösningar på koldioxid-temat. Sek&Grey inleder kampanjen med ett brödrosthus som släpper ut massvis av värme. Budsskapet här är att dra ner temperaturen inomhus. Senare fortsätter bland annat byråerna Bob Helsinki, Taivas, Dynamo och PHS med sina versioner på de olika delarna i talkot.

Roope:

– Finländska hem har vanligtvis en temperatur på 24 grader. Ingen annanstans i världen har man det lika varmt

Miljötal
Papp

Aleksi:

Bok du läser just nu:

Setting the People Free, The Story of Democracy av **John Dunn**

Favoritord:

Mukana!

Favoritplats i Helsingfors:

Harjutornin Sauna

Film du gillade:

Closer

Nästa resa:

Vi tar tåget ner till södra Spanien, till Vejer de la Frontera.

Roope:

Bok du läser just nu:

Vita Active av **Hannah Arendt**

Favoritord:

Mahtavaa!

Favoritställe i Helsingfors:

restaurang Kuurna

Film du gillade:

Såg igenom hela *Miami Vice* på dvd förra helgen.

Det är en sjukt bra serie.

Nästa resa:

södra Spanien.